

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:
ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ένα πρόγραμμα δεξιοτήτων, το οποίο εμπλέκει στις δραστηριότητές του τις έννοιες του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς, αντλεί τη θεματολογία του από τη μαθησιακή περιοχή «Κοινωνικές Επιστήμες», και ιδιαίτερα από τις ενότητες: «Ιστορία και Πολιτισμός», «Άνθρωποι, χώρος και περιβάλλον» και «Εκπαίδευση για την αιεφόρο ανάπτυξη».

Ταυτόχρονα, διατρέχει το σύνολο του Προγράμματος Σπουδών για το Νηπιαγωγείο, στηρίζεται στο παιδαγωγικό πλαίσιο και στις αρχές του και δομείται σύμφωνα με τη διεπιστημονική και διαθεματική προσέγγιση (ΔΕΠΣΣ-ΑΠΣ Πρόγραμμα Σπουδών για το Νηπιαγωγείο, 2014) . Η περιβαλλοντική εκπαίδευση αποτελεί μαθησιακό πεδίο, το οποίο προσφέρεται για διαμόρφωση στάσεων και αξιών ιδιαίτερα για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία στην κατεύθυνση της εξασφάλισης ενός βιώσιμου μέλλοντος. Προσεγγίζει το περιβάλλον ολιστικά, δίνοντας έμφαση στις φυσικές, οικολογικές, κοινωνικές και πολιτιστικές διαστάσεις του. Οι διδακτικές διαδικασίες στηρίζονται σε βιωματικές καταστάσεις εξερεύνησης του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος και ανοιχτές ερωτήσεις, ώστε οι μαθητές/μαθήτριες να συμμετέχουν ενεργά γύρω από το προς μελέτη θέμα και να ενεργοποιούνται στη δημιουργία υποθέσεων, προβλέψεων και πειραματισμών. Ταυτόχρονα, η ανακάλυψη ή η επαγωγική διδασκαλία, η μέθοδος επίλυσης προβλήματος και η εργασία σε μικρές ομάδες αποτελούν διδακτικές μεθόδους που ταιριάζουν στις πρακτικές του νηπιαγωγείου. Σκοπό του προγράμματος αποτελεί οι μαθητές/μαθήτριες να έρθουν σε επαφή και να γνωρίσουν την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, η οποία αποτελεί σημαντική πτυχή της πολιτιστικής ταυτότητας ενός τόπου. Μέσα σε ένα πλούσιο σε ερεθίσματα περιβάλλον, οι μαθητές/μαθήτριες καλύπτουν στόχους γνωστικούς, συναισθηματικούς, ψυχοκινητικούς, κοινωνικούς, επιστημονικούς, αισθητικούς και περιβαλλοντικούς. Εισάγονται στην έννοια της βιωσιμότητας και ορίζουν το ανθρωπογενές περιβάλλον, διακρίνουν τη σχέση ανθρώπων και κοινωνικού περιβάλλοντος και τη σχέση των ανθρώπινων κατασκευών με τη φύση, μέσω της ιστορίας, της γεωγραφίας, των οικονομικών και πολιτικών επιστημών. Μέσω του συγκεκριμένου προγράμματος και των αντίστοιχων εργαστηρίων, οι μαθητές/μαθήτριες μελετούν τους διαφορετικούς τύπους παραδοσιακών οικισμών, που συναντιούνται στον ελλαδικό χώρο, ανάλογα με τη γεωμορφολογία και την τοπογραφία της κάθε περιοχής. Γνωρίζουν την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, προσδιορίζουν τα μορφολογικά χαρακτηριστικά των κτισμάτων,

διακρίνουν τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή τους, περιγράφουν τη διαρρύθμιση παραδοσιακών κατοικιών και διακρίνουν την προσαρμογή τους στις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής. Συνοψίζοντας, η συνθετότητα των περιβαλλοντικών ζητημάτων, στην εκπαιδευτική πράξη, συνεπάγεται, αφενός την απόκτηση γνώσεων και, αφετέρου, την διαμόρφωση προσωπικών αξιών, την αξιοποίηση των κοινωνικών αξιών, τη διαμόρφωση προσωπικού ήθους, καθώς και στάσεων και συμπεριφορών απέναντι στο περιβάλλον διαμορφώνοντας τους περιβαλλοντικούς στόχους του προγράμματος. Βιβλιογραφία
Καδιγιαννόπουλος, Γ. (2015). Εισαγωγή στην Αειφόρο Ανάπτυξη. Αθήνα: Αυτοέκδοση. Φύκαρης, Ι. (1998). Η περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών στην Ελλάδα. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
Φύκαρης, Ι. (2005). Ο Περιβάλλον κόσμος και η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο. Φύκαρης, Ι. (2010). Σύγχρονες διαστάσεις του διδακτικού έργου και ρόλου του εκπαιδευτικού. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη. ΔΕΠΣΣ-ΑΠΣ (2014). «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών» με κωδικό ΟΠΣ: 295450 Οριζόντια Πράξη στις 8 Π.Σ., 3 Π.Στ. Εξ., 2 Π.Στ. Εισ. Υπόεργο 1 : «Εκπόνηση Προγραμμάτων Σπουδών Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης». Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου. Αναθεωρημένη έκδοση. Αθήνα: ΥΠΕΘ-ΙΕΠ.

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Οργάνωση του χώρου.

Η οργάνωση ενός ευέλικτου και φιλικού μαθησιακού περιβάλλοντος στα παιδιά επιδιώκει να καλλιεργήσει τη δημιουργικότητα, την αυτονομία και την ενεργοποίηση της σκέψης τους. Ένα μαθησιακό περιβάλλον, εστιασμένο στο παιδί δίνει έμφαση στη διαδικασία της μάθησης και λιγότερο στα μαθησιακά αποτελέσματα. Επιπρόσθετα, υποστηρίζει τη συνεργατική προσέγγιση της μάθησης. Συνεπώς, εμπλουτισμός της γωνιάς του γραμματισμού, των επαγγελμάτων κ.λπ. και ενθάρρυνση των παιδιών να χρησιμοποιούν ποικίλα υλικά (έκφραση μαθητών με συμβολικό παιχνίδι, δραματοποίηση, εικαστικά κ.λπ).

Μεθοδολογία

Οι μέθοδοι που θα αξιοποιηθούν στη εκπόνηση του εργαστηρίου είναι η βιωματική προσέγγιση και η συνεργατική μάθηση. Οι μαθητές μέσα από

την έρευνα (project), την παρατήρηση (observation) αλλά και μέσα από πολλές διασκεδαστικές εξειδικευμένες δραστηριότητες υλοποιούν διερευνήσεις συνεργατικές. Οι μαθητές συλλέγουν, αναλύουν, επεξεργάζονται δεδομένα και οδηγούνται σε συμπεράσματα. Εκφράζουν και αναπαριστούν τη σκέψη τους με ποικίλους τρόπους προφορικό, γραπτό, εικαστικά, δραματοποίηση και κίνηση. Οι στρατηγικές που προτείνονται είναι οι ερωτήσεις και η επίλυση προβλήματος οι οποίες συνδυάζονται με τη δημιουργική και κριτική σκέψη. Δια των ερωτήσεων (τι νομίζεις, πώς το ξέρεις, είσαι σίγουρος κ.λπ.), οι μαθητές επιχειρηματολογούν, ερευνούν, εξηγούν, εκφράζουν προθέσεις, κάνουν υποθέσεις κ.ά. και διά της επίλυσης προβλημάτων οδηγούνται στην ανάπτυξη της μεταγνωστικής σκέψης, καθώς μπορούν να εξηγούν τις δυσκολίες που συνάντησαν, να στοχαστούν τις συνέπειες των επιλογών τους και να δράσουν ανάλογα. Οι δραστηριότητες είναι κατάλληλα διαμορφωμένες και διαφοροποιημένες ώστε να μπορούν να συμμετέχουν όλα τα παιδιά. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί ο/η εκπαιδευτικός να προβεί εύκολα σε αλλαγές ή να τις προσαρμόσει σύμφωνα με το δυναμικό της τάξης. Οι δράσεις δεν προάγουν ανταγωνισμό, συγκρούσεις ή περιθωριοποίηση και δίνονται ευκαιρίες για ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων και συνεργασία.

Ενημέρωση γονέων

Ενημέρωση για τους στόχους του προγράμματος με σκοπό την ενεργητική συμμετοχή τους(υποστήριξη από γονείς επικοινωνία & συνεργασία)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ	Νηπιαγωγείο Ν. Αγιονερίου	ΤΜΗΜΑ Υποχρεωτικό Πρωινό	ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2022-2023
ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΥΠΟΘΕΜΑΤΙΚ Η	ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΝΗΠΙΑ-ΠΡΟΝΗΠΙΑ	
ΤΙΤΛΟΣ	ΚΡΥΜΜΕΝΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΣΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΑ ΠΑΛΙΑ	ΝΕΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΧΘΕΣ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΧΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	Στη θεματική ενότητα του «Φροντίζω το περιβάλλον» οι δεξιότητες στόχευσης είναι οι δεξιότητες μάθησης του 21ου αιώνα δεξιότητες ζωής , νού και ψηφιακές δεξιότητες
ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΒΑΣΙΚΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ	Εκπαίδευση για την αειφορία και τη βιωσιμότητα Παραδοσιακή αρχιτεκτονική Βιοκλιματικός σχεδιασμός Πολιτιστική κληρονομιά

<p>Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Εργαστήριο/Τίτλος</p>	<p>Δραστηριότητες</p>
<p>Προετοιμασία και εισαγωγή στο θέμα</p> <p>Εντοπισμός προυπαρχουσας γνώσης</p> <p>Να διαβάζουν γεωφυσικούς και πολιτικούς χάρτες της Ελλάδας</p> <p>Να διακρίνουν το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον και τη σχέση μεταξύ τους</p> <p>Να εντοπίζουν στο χάρτη τον τόπο τους και να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά του</p> <p>Να συγκρίνουν τον τόπο τους με άλλες περιοχές της Ελλάδας ως προς τα γεωμορφολογικά τους χαρακτηριστικά και το κλίμα</p> <p>Να προσεγγίσουν την πόλη ως οικοσύστημα και να περιγράψουν τις σχέσεις αλληλεπίδρασης, που παρατηρούνται, μέσα σε αυτό</p>	<p>1ο</p> <p>Ο τόπος μας</p> <p>Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα , νου, ζωής , τεχνολογίας</p>	<p>α. Παρουσίαση γεωφυσικού και πολιτικού χάρτη της Ελλάδας. Συζήτηση σχετικά με τους χάρτες, τι απεικονίζουν ,τι γνωρίζουν, αν εντοπίζουν τον τόπο τους κλπ</p> <p>β. Συμπλήρωση του γεωφυσικού και του πολιτικού χάρτη. Ζωγραφική των περιφερειακών ενοτήτων με διαφορετικό χρώμα.</p> <p>γ.. Εντοπισμός των μεγάλων πόλεων και του δικού τους τόπου/πόλης και σύγκριση μεταξύ τους. Δημιουργία χάρτη γεωγραφικών διαμερισμάτων. Μελέτη και άλλων χαρτών, όπως μετεωρολογικό, παραγωγικό, αρχαιολογικό. Συζήτηση σχετικά με τη χρήση του και εστίαση στο Νομό μας.</p>

Να διασαφηνίσουν την έννοια της πολεοδομίας στην Αρχαία Ελλάδα

Να εξετάσουν τους παράγοντες από τους οποίους εξαρτιόταν το χτίσιμο των αρχαίων κατοικιών (γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά, κλίμα, οικονομική κατάσταση)

Να περιγράψουν μια αρχαία ελληνική κατοικία και να μάθουν τη χρήση των χώρων της

Να γνωρίσουν τα υλικά χτισίματος και να τα συγκρίνουν με τα σημερινά

Να εντοπίσουν στοιχεία που εξυπηρετούσαν διάφορες ανάγκες (θρησκευτικές-βωμοί, ύδρευσης,πηγάδια, αυλάκια)

Να ανακλύψουν αντικείμενα καθημερινής χρήσης του παρελθόντος

2ο

Σπίτια του χθές και του σήμερα

Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα, νού, τεχνολογίας

α. Μελέτη ιστορικών χαρτών και σύγκρισή τους με τους σημερινούς . Αντιστοίχιση εικόνων από αντικείμενα καθημερινής χρήσης με εικόνες από δωμάτια αρχαίας ελληνικής κατοικίας. Ζωγραφική ενός παιδικού δωματίου και επικόλληση εικόνων από αρχαία ελληνικά παιχνίδια/ομοιότητες και διαφορές στα παιχνίδια των παιδιών

β.Παρουσίαση τρόπων φύλαξης τροφίμων, φωτισμού, μαγειρέματος προϊόντων,και σύγκριση με τη σημερινή εποχή
γ. Ελεύθερο φύλλο εργασίας για τα αντικείμενα που υπήρχαν στο εσωτερικό ενός σπιτιού παλιά και αναπαράσταση παραδοσιακών ομαδικών παιχνιδιών.

3ο

**Οικισμοί του
παρελθόντος**

**Δεξιότητες μάθησης
21ου αιώνα,
κοινωνικής ζωής, και
ενσυναίσθησης,
ψηφιακές δεξιότητες**

Να εξοικειωθούν με τη χρήση χαρτών

Να εντοπίσουν παραδοσιακούς οικισμούς στο χάρτη

Να τους κατηγοριοποιήσουν ανάλογα με το ανάγλυφο και τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά

Να συμπεράνουν τους παράγοντες από τους οποίους εξαρτιόταν η οργάνωση ενός οικισμού (γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά και κλίμα)

α. Παρουσίαση και εντοπισμός στον γεωφυσικό χάρτη παραδοσιακών οικισμών και δημιουργία πίνακα κατηγοριοποίησης σε ορεινούς, πεδινούς, νησιώτικους.

β. Ταξινόμηση των φωτογραφιών προκειμένου να τοποθετηθούν σε σειρά που να φανερώνει την ιστορική εξέλιξη των περιοχών. Ελεύθερο φύλλο εργασίας με τον οικισμό που τους εντυπωσίασε.

γ. Συλλογή επιπλέον πληροφοριών από διαδίκτυο για διάφορες πτυχές της ζωής των κατοίκων (επαγγέλματα, εκπαίδευση, καθημερινή ζωή, θρύλοι, παραδόσεις, τοπικά προϊόντα, μαγειρική) Εντοπισμός ομοιοτήτων και διαφορών στο πέρασμα του χρόνου .

<p>Να γνωρίσουν την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και τους τύπους σπιτιών (π.χ. αρχοντικά, πυργόσπιτα)</p> <p>Να διακρίνουν τα υλικά, τα οποία χρησιμοποιούσαν στην κατασκευή</p> <p>Να περιγράφουν τους τύπους σπιτιών καταλήγοντας σε συμπεράσματα για τη χρήση των χώρων</p> <p>Να κατανοήσουν τη σχέση της κατοικίας με το φυσικό περιβάλλον και τις κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες</p>	<p style="text-align: center;">4ο</p> <p style="text-align: center;">Λαογραφικά μουσεία</p> <p style="text-align: center;">Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα,νού</p>	<p>α.Συλλογή αντικειμένων λαογραφίας, καταγραφή και ομαδοποίηση αναλογα με τη χρήση τους.</p> <p>β.Δημιουργία του δικού μας λαογραφικού μουσείου.</p> <p>γ. Σχεδιασμός και υλοποίηση βιωματικών δραστηριοτήτων σε Λαογραφικά ή Τοπικής Ιστορίας Μουσεία.</p>
---	--	--

<p>Να χρησιμοποιούν συστήματα γεωγραφικών πληροφοριών για μελέτη</p> <p>Να κατηγοριοποιήσουν σύγχρονες μορφές κατοικιών</p> <p>Να συμπεράνουν ότι η κατοικία και οι ανάγκες που ικανοποιεί καθώς, και η λειτουργικότητά της μένουν ίδια παρά το ότι αλλάζει η μορφή τη</p>	<p>Σύγχρονες κατοικίες</p> <p>5ο</p> <p>Δεξιότητες μάθησης</p> <p>21ου</p> <p>αιώνα,δημιουργικότητα, κριτική σκέψη</p>	<p>α.Πίνακας αναφοράς με τύπους σύγχρονων κατοικιών (μονοκατοικία, πολυκατοικία, αστική, αγροτική) Καταιγισμός ιδεών για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους</p> <p>β. Σύγκριση φωτογραφιών παραδοσιακής και σύγχρονης κατοικίας. Ομοιότητες- διαφορές</p> <p>α.Παράγοντες που επηρεάζουν τα σπίτια στο πέρασμα του χρόνου.</p> <p>Ανοιχτό φύλλο εργασίας για τα σπίτια του χθες και του σήμερα.</p>
--	---	---

<p>Να εμπεδώσουν όσα έμαθαν μέσα απο δημιουργικές βιωματικές δράσεις.</p>	<p style="text-align: center;">60</p> <p style="text-align: center;">Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα,δημιουργικότητα, κριτική σκέψη</p>	<p>α.Κατασκευή ατομικού αργαλειού και ομαδικού φούρνου. β. Κατασκευή παραδοσιακών παιχνιδιών. γ. «Η ώρα των παιδιών» Παρουσίαση των δράσεων και των αποτελεσμάτων στην σχολική κοινότητα.</p>

Εκπαιδευτικό ψηφιακό υλικό και ψηφιακή βιβλιογραφία

Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (2014). Αναθεωρημένη έκδοση «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών» με κωδικό ΟΠΣ: 295450. Αθήνα

Αξιολόγηση Εργαστηρίου- Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση - Εκδηλώσεις διάχυσης

Η αξιολόγηση, θεμελιώδης συνιστώσα της διδασκαλίας και της μάθησης, έχει σκοπό αφενός να πληροφορήσει τον εκπαιδευτικό, αφετέρου να βελτιώσει τη μάθηση και τη διδασκαλία. Αποτελεί μια συνεχή και συστηματική διαδικασία συλλογής, καταγραφής, ερμηνείας, αξιοποίησης και κοινοποίησης πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο και τα επιτεύγματά του παιδιού. Στο παρόν πρόγραμμα η διαδικασία αυτή επιτυγχάνεται με:

- 1 . Φύλλο εργασίας ανοιχτού τύπου
2. Φύλλο αξιολόγησης του προγράμματος

Επιπρόσθετα τα ίδια τα παιδιά μέσα από την ενεργή εμπλοκή τους σε ανατροφοδοτικές διαδικασίες, αποκτούν δεξιότητες που τους δίνουν τη δυνατότητα να παρατηρούν, να εντοπίζουν και να βλέπουν κριτικά στοιχεία της μαθησιακής διαδικασίας και των έργων τους, να αυτοαξιολογούνται. Ο/η εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τα παιδιά να μιλήσουν για την εργασία τους, αν είναι ευχαριστημένα από το αποτέλεσμα; Γιατί ακολούθησαν αυτή τη διαδρομή; Τι τους δυσκόλεψε περισσότερο; Τι καινούριο έμαθαν; Ποιες από αυτές τις εργασίες τους άρεσαν περισσότερο; Τι θα άλλαζαν, αν το ξαναέκαναν κ.λπ.

Για την υλοποίηση των εργαστηρίων χρησιμοποιήθηκαν εικόνες, βίντεο

και πληροφορίες από το διαδίκτυο, χαρτόνια, χαρτιά, μαρκαδόροι, πηλός κλπ. Οι μαθητές εργάστηκαν, στην ολομέλεια, σε ομάδες και ατομικά. Οι διδακτικές τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν καταγισμός ιδεών, συζητήσεις, παιχνίδια ρόλων, θέατρο σκιών.

Εκδηλώσεις Διάχυσης:

Συμμετοχή γονέων τόσο για τη συγκέντρωση υλικού, αλλά και στην παρουσίαση του προγράμματος.

